

The image features two butterflies with black, orange, and white wings. One butterfly is perched on a green, unopened flower cluster on the left, while the other is in flight on the right. The background is a soft, out-of-focus green and blue. A white semi-transparent banner is overlaid at the bottom, containing the title, date, and logo.

Inspirationsmateriale til implementering af krav om bæredygtige målsætninger i statslige institutioner

September 2022

Indhold

1. **Introduktion til inspirationsmaterialet**
2. **Krav til bæredygtige målsætninger i styrelser og statslige institutioner**
3. **Introduktion til FN's Verdensmål og bæredygtige målsætninger**
4. **Cases til inspiration til implementering af FN's Verdensmål og bæredygtige målsætninger**
5. **Generelle råd til implementering af bæredygtige målsætninger**
6. **Litteraturliste**

1. Introduktion til inspirationsmaterialet

Introduktion til inspirationsmaterialet

Hvorfor arbejde med bæredygtighed og FN's Verdensmål?

Som en del af regeringens handlingsplan for FN's Verdensmål fra 2021 er der formuleret et politisk krav om, at styrelser og statslige institutioner skal arbejde med målsætninger for bæredygtig udvikling. Kravet er uddybet i kapitel 2.

Arbejdet med bæredygtighed og verdensmålene er allerede i varierende grad i gang i mange statslige institutioner. En opgørelse fra 2022 viser dog, at institutionerne kun i begrænset omfang har implementeret målsætninger for bæredygtighed i deres strategier, mål- og resultatplaner mv.*

Formål med inspirationsmaterialet

For at understøtte implementeringen af kravet om bæredygtige målsætninger, har Økonomistyrelsen udarbejdet et inspirationsmateriale med eksempler på, hvordan styrelser og statsinstitutioner arbejder med implementering af bæredygtighed og FN's Verdensmål i praksis.

Målgruppe for inspirationsmaterialet

Inspirationsmaterialet henvender sig til ledere og medarbejdere i departementer, styrelser og statsinstitutioner, som enten skal i gang med eller allerede arbejder med at implementere bæredygtige målsætninger eller FN's Verdensmål i strategier, mål- og resultatplaner, rammeaftaler eller tilsvarende styringsdokumenter.

Baggrund for inspirationsmaterialet

Inspirationsmaterialet er udarbejdet på baggrund af interviews med otte styrelser og statsinstitutioner, der alle arbejder aktivt med bæredygtighed og FN's Verdensmål, og hvor dette arbejde er forankret i aktuelle mål- og resultatplaner eller strategier.

Økonomistyrelsen har interviewet medarbejdere og ledere fra de otte institutioner, som alle har indsigt i de processer, der har været i institutionen i forbindelse med implementeringen af bæredygtige mål og/eller FN's Verdensmål.

De otte institutioner, der har bidraget til inspirationsmaterialet, er:

- Arbejdstilsynet
- Banedanmark
- De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS)
- Fødevarestyrelsen
- Miljøstyrelsen
- Nationalt Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA)
- Udenrigsministeriet
- Vejdirektoratet

Økonomistyrelsen vil gerne takke institutionerne for deres bidrag.

2. Krav til bæredygtige målsætninger i styrelser og statslige institutioner

Krav til bæredygtige målsætninger i styrelser og statslige institutioner

Krav om bæredygtige målsætninger med udgangspunkt i verdensmålene

Kravet om bæredygtige målsætninger i styrelser og statsinstitutioner fremgår af regeringens handlingsplan for arbejdet med FN's Verdensmål fra juni 2021. Formuleringen af kravet fremgår af boks 1:

Boks 1: Målsætninger om bæredygtighed i styrelser og institutioner
Regeringen vil indføre krav om målsætninger for bæredygtig udvikling i de statslige styrelser og institutioner. Dokumentation heraf skal ske årligt i et offentligt tilgængeligt format. Formatet er op til den enkelte institution, men kan eksempelvis være en årsrapport, strategi, mål- og resultatplan, hjemmeside eller andet.”¹

Hvordan skal de bæredygtige målsætninger og verdensmål forankres?

Hver enkelt styrelse eller statsinstitution skal fastsætte mindst ét bæredygtigt mål. Målet skal tage udgangspunkt i mindst ét af FN's 17 Verdensmål. Det er naturligvis muligt at arbejde med flere bæredygtige målsætninger og verdensmål. Målet kan vedrøre eksisterende eller nye opgaver og aktiviteter, der igangsættes på baggrund heraf.

Den enkelte institution fastsætter selv det/de bæredygtige mål og udvælger det/de relevante verdensmål, evt. i samarbejde med ressortdepartementet. Det anbefales, at kravet om bæredygtige målsætninger implementeres i overensstemmelse med ressortministeriets eksisterende processer og koncepter for mål- og resultatstyring eller tilsvarende, så det indgår på lige fod med institutionens øvrige målsætninger.

Hvornår gælder kravet om bæredygtige målsætninger?

Kravet gælder fra 1.1. 2023. Det betyder at de bæredygtige målsætninger skal gælde for opgaver, aktiviteter mv., der gennemføres eller igangsættes i 2023. De bæredygtige målsætninger må gerne gælde for mere end et år.

Hvem er omfattet af kravet om bæredygtige målsætninger?

- Styrelser og styrelseslignende institutioner
- Statsinstitutioner, der modtager driftsbevilling på finansloven eller har bevillingstypen statsvirksomhed

Hvem kan undtages fra kravet om bæredygtige målsætninger?

- Uafhængige råd og mindre institutioner kan undtages fra kravet om at opstille bæredygtige målsætninger, samt afrapportering på disse

Det er op til det enkelte departement at vurdere, om en institution inden for deres ressortområde skal undtages.

Hvem er ikke omfattet af kravet om bæredygtige målsætninger?

- Departementer
- Selvejende institutioner

⁶ [Regeringens handlingsplan for FN's 17 verdensmål, juni 2021.](#)

Krav til bæredygtige målsætninger i styrelser og statslige institutioner

Dokumentation af bæredygtige mål og FN's Verdensmål

En del af kravet om bæredygtige mål består i, at institutionerne skal dokumentere og offentliggøre deres arbejde med bæredygtige målsætninger og verdensmålene.

Kravene til dokumentation af institutionens bæredygtige målsætninger er følgende:

- Det skal tydeligt fremgå, at målet vedrører bæredygtighed
- Målet vedrørende bæredygtighed skal kobles til FN's Verdensmål
- Det skal ske mindst én gang om året
- Dokumentationen skal ske i et offentligt tilgængeligt format, fx på ministeriets eller institutionens hjemmeside
- Eksempler på format eller dokument, hvor mål for bæredygtighed og verdensmål kan dokumenteres er:
 - strategi
 - mål- og resultatplan
 - rammeaftale
 - resultatkontrakt
 - institutionens årsrapport
 - en temahjemmeside dedikeret til bæredygtighed og/eller verdensmålene

Det er op til den enkelte institution, evt. efter aftale med ressortdepartementet, at beslutte hvor og i hvilket format dokumentationen sker.

Fremdriftsrapportering på FN's Verdensmål til Folketinget

I regeringens handlingsplan for FN's Verdensmål fra juni 2021 er det også besluttet, at ministerierne årligt skal afrapportere fremdrift på arbejdet med FN's Verdensmål til Folketinget. Finansministeriet koordinerer arbejdet med inddragelse af ressortministerierne.

Fremdriftsrapporten er en årlig opfølgning på regeringens overordnede arbejde med realisering af verdensmålene, hvorunder kravet til den enkelte institutions målsætninger for bæredygtighed indgår som et rapporteringspunkt under de initiativer, som regeringen igangsatte i forbindelse med Handlingsplanen fra juni 2021.

I forbindelse med den årlige afrapportering i Fremdriftsrapporten fra 2023 og frem, hvor kravet om bæredygtige målsætninger gør sig gældende, vil der derfor også afgives status på, hvordan arbejdet med kravet om bæredygtige målsætninger overordnet skrider frem i staten.

3. Introduktion til FN's Verdensmål og bæredygtige målsætninger

Introduktion til FN's Verdensmål og bæredygtige mål

Introduktion til FN's Verdensmål

FN's 17 Verdensmål blev vedtaget af FN's 193 medlemslande i 2015 og trådte i kraft 1. januar 2016. Verdensmålene gælder frem til 2030².

Verdensmålene har til formål at skabe en fælles vision og retning i arbejdet for en mere lige, retfærdig og bæredygtig verden. Verdensmålene er universelle og omhandler særligt de sociale, økonomiske og miljømæssige dimensioner af bæredygtig udvikling, og sætter desuden fokus på styrkede globale partnerskaber, internationalt samarbejde og solidaritet.

Figur 1: FN's 17 Verdensmål

De 17 verdensmål er opdelt i 169 delmål, der er nogle mere konkrete mål for, hvordan verdensmålene skal opfyldes. De 17 verdensmål er vist i figur 1.

Hvordan implementeres verdensmålene i en dansk kontekst?

Verdensmålene gælder alle verdens lande uanset udgangspunkt. Målene har et bredt sigte og er relevant for mange forskellige områder i det danske samfund, og bliver i stigende grad anvendt som ramme for arbejdet med bæredygtighed i alle dele af samfundet.

Implementeringen af bæredygtige målsætninger i styrelser og statsinstitutioner kan tage afsæt i samtlige 17 verdensmål eller de 169 delmål, afhængig af hvad der er relevant og giver mening i forhold til arbejdsområde. Det er desuden muligt at finde inspiration til valget af bæredygtige målsætninger i regeringens handlingsplan fra 2021, hvor regeringen har fremsat 50 politiske målsætninger med underliggende indikatorer³.

Hvad er et bæredygtigt mål i forhold til verdensmålene?

En bæredygtig målsætning er en målsætning eller et mål, der er med til at realisere et eller flere verdensmål, fx sundhed og trivsel (nr. 3) eller rent vand og sanitet (nr. 6). For at realisere et bæredygtigt mål skal der udføres en eller flere aktiviteter, der understøtter et eller flere verdensmål eller delmål.

Bæredygtighed og aktiviteter, der understøtter en bæredygtig udvikling kan forstås bredt og rumme mange forskelligartede aktiviteter og være mere eller mindre omfattende. Der er ingen officielle definitioner på, hvad bæredygtighed er, men det forstås ofte som en sammenhæng mellem sociale, økonomiske og miljømæssige faktorer, hvor udviklingen opfylder de nuværende behov uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare⁴.

4. Cases til inspiration til implementering af FN's Verdensmål og bæredygtige målsætninger

Cases til inspiration til implementering af FN's Verdensmål og bæredygtige målsætninger

Introduktion til cases om verdensmål og bæredygtige målsætninger

Det følgende kapitel rummer en række cases fra otte statslige institutioner, der alle arbejder med verdensmål og bæredygtige målsætninger i forhold til deres kerneopgaver eller interne drift.

Fælles for institutionerne er, at de har været i gang med arbejdet i et par år og alle har gjort sig nogle erfaringer, der er værd at dele med alle de styrelser og statsinstitutioner, der står overfor at implementere kravet om bæredygtige målsætninger.

Institutionerne har haft hver deres proces og anledning til at gå i gang med arbejdet med bæredygtighed, ligesom deres kerneopgaver og størrelse er forskellig. Ligeledes er de også forskellige steder i processen, og arbejdet med bæredygtighed er implementeret i forskelligt omfang i deres aktiviteter. De har derfor gjort sig deres egne erfaringer, der i nogle tilfælde dog ligner hinanden.

Forskelligheden i tilgangen til processen og erfaringer afspejles i casematerialet, hvor der under hvert procestrin vises en række cases. Casene afspejler, at der ikke er én bestemt eller rigtig måde at gå til arbejdet med bæredygtighed på, men kan bruges som inspiration for andre.

Caseinstitutionernes fælles erfaringer er samlet som gode råd undervejs under hvert procestrin og til allersidst i casematerialet.

Opbygning af casesamling i procestrin og metoder

Casematerialet er opbygget efter procestrin i implementeringen af verdensmål og bæredygtige målsætninger, så de forskellige metoder til at arbejde med hvert enkelt procestrin står tydeligere frem. Formålet hermed er, at læseren af casematerialet kan finde inspiration til at arbejde med et konkret procestrin, fremfor at forholde sig til en caseinstitutions samlede proces og fortælling.

På næste side præsenteres de fem procestrin med angivelse af, hvilke caseinstitutioner der fremgår med et eksempel på det pågældende procestrin.

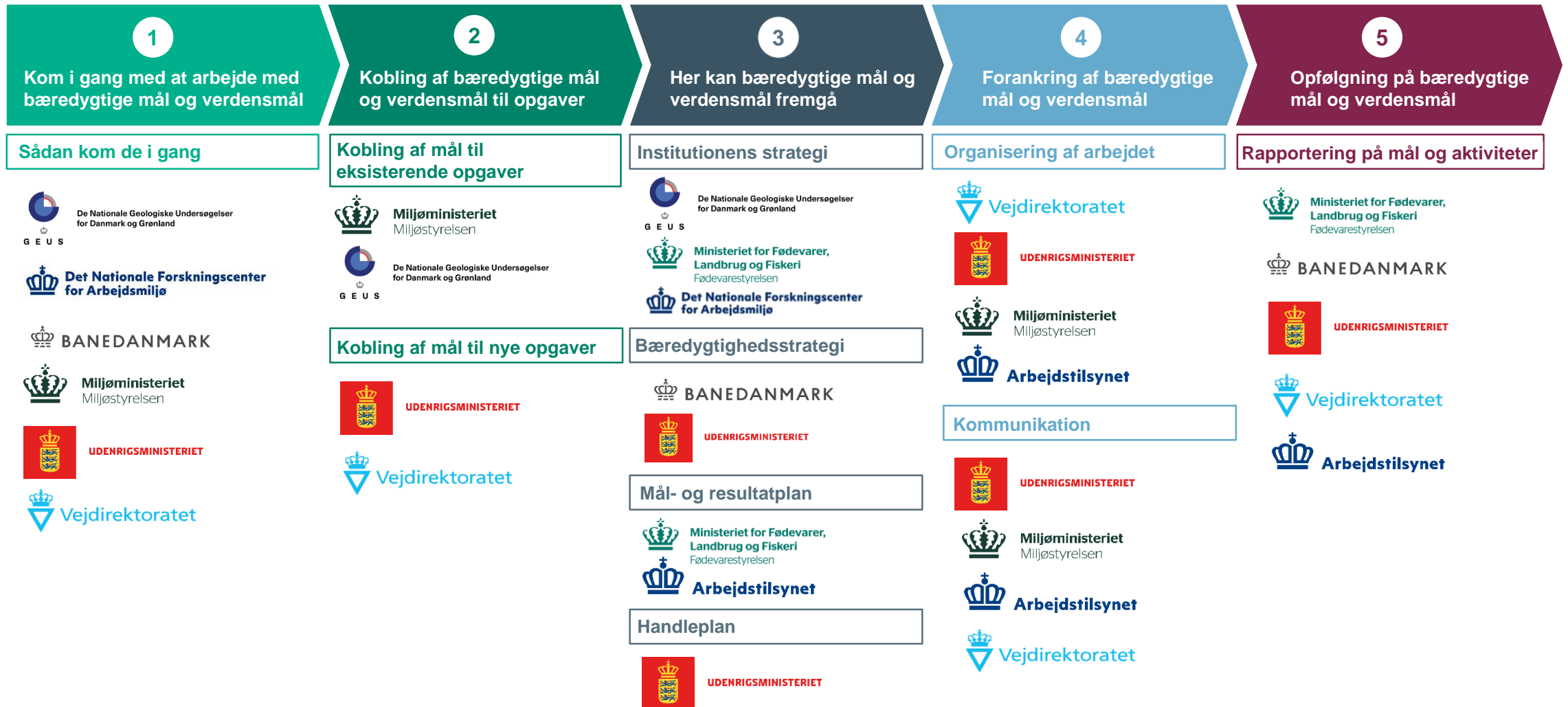
Implementering af verdensmål og bæredygtige målsætninger som en del af målstyringen

Processen til implementering af verdensmål og bæredygtige målsætninger ligner dem der bruges i det øvrige arbejde med strategi og fastsættelse af mål for institutionens kerneopgaver eller interne drift, samt opfølgning herpå.

Der vil derfor være en del genkendelighed i metoderne til arbejdet med strategi og målstyring, forskellen er blot at det er verdensmål og bæredygtighed, der er i fokus. Økonomistyrelsens generelle anbefalinger til arbejdet med strategi og målstyring gælder derfor også for arbejdet med bæredygtige målsætninger⁶.

⁶[Økonomistyrelsens hjemmeside om strategisk styring](#)

Overblik over procestrin og caseinstitutioner

1

Kom i gang med at arbejde med bæredygtige mål og verdensmål

2

Kobling af bæredygtige mål og verdensmål til opgaver

3

Her kan bæredygtige mål og verdensmål fremgå

4

Forankring af bæredygtige mål og verdensmål

5

Opfølgning på bæredygtige mål og verdensmål

Sådan kom de i gang...

I det følgende afsnit præsenteres seks forskellige cases på, hvordan man kan igangsætte arbejdet med bæredygtighed og verdensmål. Alle casene har udvalgt et eller flere verdensmål, som institutionens arbejde med bæredygtighed tager udgangspunkt i.

Casene viser, at institutionerne er gået i gang enten på helt eller delvist eget initiativ, hvor verdensmålene er valgt ved en inddragende proces med input fra en bredere gruppe af medarbejdere og ledere i institutionen. Eller også er verdensmålene i højere grad kommet som en politisk bestilling, enten fra institutionens bestyrelse eller departement. I nogle tilfælde er det en blanding heraf.

Casene viser også, at arbejdet med verdensmålene i nogle tilfælde har haft sit udspring i arbejdet med grøn omstilling/klimatiltag, og i andre har det været ønsket om at arbejde med verdensmålene og bæredygtighed i et bredere perspektiv, fx arbejdsmiljø, der har sat arbejdet i gang. For nogle institutioner har arbejdet med enkelte verdensmål ført til, at de har taget flere verdensmål med i deres arbejde og givet flere aktiviteter et perspektiv i forhold til bæredygtig udvikling.

Gode råd...

- ✓ Verdensmålene har et bredt sigte, så der er mange muligheder for at arbejde med bæredygtighed
- ✓ Vælg de verdensmål der giver mening i forhold til jeres opgaver
- ✓ Det er ikke afgørende hvor initiativet kommer fra, så længe I vælger en proces, der passer bedst til jeres institution

Institution	Titel	Side
 De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland G E U S	Case 1.1: Sådan kom GEUS i gang	14
 Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø	Case 1.2: Sådan kom NFA i gang	14
 BANEDANMARK	Case 1.3: Sådan kom Banedanmark i gang	15
 Miljøministeriet Miljøstyrelsen	Case 1.4 Sådan kom Miljøstyrelsen i gang	16
 UDENRIGSMINISTERIET	Case 1.5 Sådan kom Udenrigsministeriet i gang	16
 Vejdirektoratet	Case 1.6: Sådan kom Vejdirektoratet i gang	17

Procestrin 1: Sådan kom de i gang

Case 1.1: Sådan kom GEUS i gang

De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønlands (GEUS) arbejde med verdensmålene begyndte i 2019 i forbindelse med udarbejdelsen af GEUS' strategi for perioden 2020-2023, hvor Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets departement og GEUS' egen bestyrelse udtrykte ønske om, at bæredygtighed og grøn omstilling skulle være en del af den kommende strategi.

Man fandt ud af, at verdensmålene kunne være et godt værktøj til at arbejde med bæredygtighed og grøn omstilling. Herefter foregik der en proces i GEUS' ledelse og resten af organisationen, om hvordan verdensmålene og delmålene passer til GEUS' opgaver. GEUS valgte på den baggrund at arbejde med verdensmål nr. 6,7,12 og 13, se figur 2.

Figur 2: GEUS arbejder med fire verdensmål

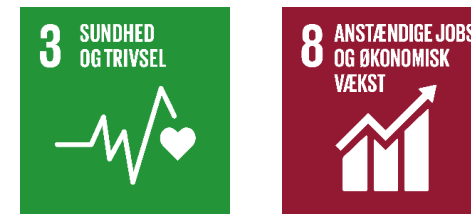

Case 1.2: Sådan kom NFA i gang

Nationalt Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) arbejde med verdensmålene begyndte i 2020 i forbindelse med udarbejdelsen af NFA's strategi for perioden 2021-2024. Strategien tager afsæt i en politisk aftale, der efterfølgende er afspejlet i NFA's aktuelle strategi.

Strategiudkastet blev forelagt NFA's bestyrelse i 2020, og indeholdt forslag om at arbejde med fire verdensmål (nr. 3, 8, 11 og 13), som blev reduceret til to verdensmål (nr. 3 og 8), så strategien stemte overens med de nye nationale mål for arbejdsmiljøindsatsen, der trådte i kraft i 2020. De nationale mål for arbejdsmiljøindsatsen er en del af tre-partsaftalen mellem arbejdsmarkedets parter (staten, arbejdsgiver- og arbejdstager), hvor det i aftaleteksten fremgår, at den skal understøtte verdensmål nr. 3 og 8.

Figur 3: NFA arbejder med to verdensmål

Procestrin 1: Sådan kom de i gang

Case 1.3: Sådan kom Banedanmark i gang

Banedanmarks arbejde med verdensmålene tager afsæt i regeringens politiske mål om, at Danmark skal gå forrest i kampen mod klimakrisen og er udmøntet i Banedanmarks bæredygtighedsstrategi.

Udarbejdelse af bæredygtighedsstrategien gik i gang i 2019, hvor man valgte at tage udgangspunkt i verdensmålene for at gøre strategien konkret. Det er den øverste ledelse i Banedanmark, der har besluttet, hvilke fem verdensmål der primært skal arbejdes med. De fem verdensmål (nr. 9, 11, 12, 13 og 15) er valgt, dels fordi Banedanmarks overordnede samfundsmæssige formål understøtter verdensmålene, og dels fordi de flugter med Banedanmarks ambition om at skabe en grønnere og mere bæredygtig jernbane, se figur 4.

Figur 4: Banedanmark arbejder med fem verdensmål i deres bæredygtighedsstrategi:

Procestrin 1: Sådan kom de i gang

Case 1.4 Sådan kom Miljøstyrelsen i gang

Miljøstyrelsen har gennem mange år arbejdet på forskellig vis med mål for bæredygtighed, og i 2019 tog synliggørelsen af Miljøstyrelsens arbejde med FN's verdensmål fart i forbindelse med en afgrænset opgave om verdensmålene. På baggrund af workshops i Miljøstyrelsens enheder blev der udarbejdet en rapport, som blev gennemgået på et chefseminar, og hvor ledelsen blev inspireret til at sætte fokus på verdensmålene. Herefter besluttede Miljøstyrelsens direktion, at verdensmålene skulle kobles til styrelsens opgaver.

Miljøstyrelsens direktions- og kommunikationsenhed har for hver enhed foreslået relevante verdensmål, som enhederne kan arbejde videre med, se figur 5. Det er dog op til enhederne selv, hvilke mål de vil arbejde med.

Figur 5: Miljøstyrelsen arbejder med ni verdensmål

Case 1.5 Sådan kom Udenrigsministeriet i gang

Udenrigsministeriet begyndte at arbejde med verdensmålene i forhold til deres interne drift i 2019 på baggrund af den generelle lancering af FN's Verdensmål i årene op til regeringsskiftet i 2019.

Resultatet af en medarbejderundersøgelse i ministeriet viste, at der blandt medarbejderne var et generelt ønske om, at Udenrigsministeriet skulle arbejde med bæredygtighed. På baggrund af dette ønske begyndte man processen til udarbejdelse af en bæredygtighedsstrategi for Udenrigsministeriets interne drift. Bæredygtighedsstrategien blev efterfølgende koblet til verdensmålene. Udenrigsministeriet har valgt at arbejde med verdensmål nr. 2, 3, 4, 5, 10, 12, 13 og 15. Se figur 6.

Figur 6: Udenrigsministeriet arbejder med otte verdensmål i forhold til den interne drift

Procestrin 1: Sådan kom de i gang

Case 1.6: Sådan kom Vejdirektoratet i gang

Vejdirektoratet påbegyndte deres arbejde med verdensmålene i 2019 i forbindelse med udarbejdelsen af deres strategi for 2020-2023, som tog afsæt i direktionens ønske om at beskæftige sig med klima. I forbindelse med strategi-processen foreslog nogle medarbejdere at bruge verdensmålene til at rammesætte Vejdirektoratets strategi. De erfarede at verdensmålene bidrog til at give det strategiske arbejde et bredere perspektiv end fokuset på klima, og verdensmålene blev en løftestang til at give strategien mere reelt indhold.

Vejdirektoratet udvalgte 11 verdensmål på baggrund af en proces, hvor de så på samtlige 17 verdensmål sammenholdt med Vejdirektoratets opgaveportefølje. De 11 verdensmål er valgt ud fra en vurdering af, at der er mange aspekter i Vejdirektoratets opgaver, der kan påvirke realiseringen af de mål, der bl.a. vedrører klima, energi, mobilitet, støj, naturen langs vejnettet mv., se figur 7.

Figur 7: Vejdirektoratet arbejder med 11 verdensmål

1

Kom i gang med at arbejde med bæredygtige mål og verdensmål

2

Kobling af bæredygtige mål og verdensmål til opgaver

3

Her kan bæredygtige mål og verdensmål fremgå

4

Forankring af bæredygtige mål og verdensmål

5

Opfølgning på bæredygtige mål og verdensmål

Sådan kan bæredygtige mål og verdensmål kobles til opgaver

For at få realiseret de bæredygtige målsætninger og verdensmål, skal målene kobles til konkrete opgaver og aktiviteter. Casene viser eksempler på to overordnede metoder til kobling.

Kortlægning af eksisterende opgaver

Den ene metode består i at kortlægge institutionens eksisterende opgaver og herefter se, hvordan de kan kobles til specifikke bæredygtige mål og verdensmål. Her er målsætningerne ikke fastslået på forhånd, og kortlægningen vil give et billede af, hvilke målsætninger man kan arbejde efter. Alternativt kan man udvælge nogle målsætninger, hvorefter man ved kortlægningen finder ud af, hvordan de realiseres i den eksisterende opgaveportefølje.

Udvikling af nye opgaver

Den anden metode består i at udvikle nye opgaver og tiltag i institutionen, som kan opfylde de bæredygtige målsætninger, institutionen har besluttet sig for at arbejde med. Her er der typisk ikke eksisterende opgaver, der kan bidrage til en bæredygtig udvikling, eller også er der behov for at ændre måden man arbejder med dem på, så de understøtter bæredygtighed.

Gode råd...

- ✓ Start småt og begynd med de mest oplagte opgaver, og lad det vokse herfra
- ✓ Vær så konkret som muligt i forhold til hvordan det/de pågældende verdensmål og bæredygtige målsætninger forholder sig til de valgte opgaver
- ✓ Verdensmålene kan tilføre ny mening til eksisterende opgaver og give dem et nyt formål

Institution	Titel	Side
Eksisterende opgaver		
 Miljøministeriet Miljøstyrelsen	Case 2.1: Kobling af eksisterende opgaver til verdensmålene i Miljøstyrelsen	19
 De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland G E U S	Case 2.2: Kobling af eksisterende opgaver til verdensmålene i GEUS	19
Nye opgaver		
 UDENRIGSMINISTERIET	Case 2.3: Udvikling af nye bæredygtighedstiltag i Udenrigsministeriet	20
 Vejdirektoratet	Case 2.4: Udvikling af nye bæredygtighedstiltag i Vejdirektoratet	20

Procestrin 2:

Kobling af bæredygtige mål og verdensmål til eksisterende opgaver

Case 2.1: Kobling af eksisterende opgaver til verdensmålene i Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen har valgt at tage udgangspunkt i deres eksisterende opgaver og koble disse til verdensmålene. Hver enhed i Miljøstyrelsen har taget stilling til, hvordan deres kerneopgaver passer til de verdensmål, der er foreslået af direktions- og kommunikationsafdelingen. Enhederne har herefter beskrevet opgavernes kobling til verdensmålene i en skabelon udviklet af kommunikationsafdelingen, som efterfølgende har lagt beskrivelserne på Miljøstyrelsens hjemmeside.

I Miljøstyrelsen vurderede man, at projektet med at koble alle enheders opgaver til udvalgte verdensmål, bedst kunne lykkes ved at hjælpe enhederne i gang med informationsmail og afholdelse af individuelle opstartsmøder i enhederne med henblik på at strukturere beskrivelserne i et standardformat, se figur 8.

Case 2.2: Kobling af eksisterende opgaver til verdensmålene i GEUS

GEUS har taget udgangspunkt i deres eksisterende opgaver på et overordnet, strategisk niveau og koblet disse til fire verdensmål, som GEUS har valgt at arbejde med i deres strategi for perioden 2020-2023. De otte strategiske temaer understøtter verdensmålene på forskellig vis, fx rent drikkevand (mål nr. 6) via geologiske undersøgelser, og bæredygtig energi (mål nr. 7) via grøn omstilling.

GEUS bruger aktuelt verdensmålene til at rammesætte dele af GEUS' eksisterende opgaver. Fremadrettet vil der komme nye opgaver, der tager udgangspunkt i strategiens ønske om at bidrage til verdensmålene, ligesom GEUS arbejder på en tættere kobling mellem konkrete aktiviteter og disses bidrag til verdensmål, så ressourcer og indsatser kan estimeres og afrapporteres.

Figur 8: Miljøstyrelsens guide til enhedernes arbejde med verdensmålene

1. Enheden beslutter et område, der skal formidles om på mst.dk f.eks. biodiversitet og tilhørende team.

2. Teamet tager stilling til, i hvilke(t) af FN's verdensmål emnet biodiversitet bidrager til.
Maks 3 verdensmål for hvert emne.
Eks. biodiversitet kobles på verdensmålene: *livet i havet #14 og livet på land #15.*

3. Teamet kortlægger hvilke love, strategier, konkrete mål mv. på nationalt og internationalt niveau, som bidrager til opfyldelse af målet/målene.

4. Teamet identificerer hvilke *konkrete* handlinger/aktiviteter, der er sat i gang eller skal sættes i gang for, at de bidrager til opfyldelse af målet/målene.

5. Teamet udarbejder på baggrund af kortlægning og identificering kort tekst om, hvilket/hvilke mål, og hvordan arbejdet (konkrete handlinger) bidrager til opfyldelse af verdensmål.
 - a. *Teksten bør være mellem 2 til 10 linjer. Maks 5 konkrete handlinger i bullets-form.*
 - b. *Tekstindholdet suppleres med billede*

6. Teamet kan vælge at henvise til f.eks. miljøtilstand.nu, hvor nyeste data findes.

Procestrin 2:

Kobling af bæredygtige mål og verdensmål til nye opgaver

Case 2.3: Udvikling af nye bæredygtighedstiltag i Udenrigsministeriet

Udenrigsministeriet har en bæredygtighedsstrategi for deres interne drift, som fokuserer på tre overordnede områder: 1) miljø og CO2, 2) grønne indkøb og forbrug og 3) diversitet og trivsel. Fokusområderne tager afsæt i verdensmålene.

Bæredygtighedsstrategien har en varighed på fem år (2019-2024), hvor der hvert år udarbejdes en handlingsplan med aktiviteter for det kommende år. I processen med at lave handleplanerne, udvikler Udenrigsministeriet nye bæredygtighedstiltag ud fra de tre overordnede fokusområder. Det betyder, at de ikke kun kobler de eksisterende opgaver til verdensmålene, men arbejder på at udvikle driften yderligere på baggrund af de overordnede fokusområder, se figur 9.

Figur 9: Uddrag af handleplan for repræsentationen i Pretoria, Sydafrika

ENERGY	WATER
<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2021: Solar PV system at the residence (major impact) ✓ 2022: Live monitoring at posted staff housing to raise awareness of consumption and possible reductions (moderate impact) ✓ 2022: Insulation on windows/doors (moderate impact) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2022: Live monitoring at posted staff housing to raise awareness of consumption and possible reductions (moderate impact) ✓ 2023: Boreholes at posted staff houses
FOOD AND CATERING	WASTE AND RECYCLING
<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2021-2023: Meat reduction by arranging monthly veggie clubs (some impact) ✓ 2022-2023: Locally produced fair trade items (some impact) ✓ 2021: Metal straws to limit plastic waste from take away 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2021: Re-implementing composting bin (some impact) ✓ 2022: Reduce physical magazines and make use of online alternatives where needed (some impact) ✓ 2021: Create awareness about plastic waste by showcasing current use (some impact)

Case 2.4: Udvikling af nye bæredygtighedstiltag i Vejdirektoratet

Vejdirektoratets projektgruppe for implementering af verdensmålene tog rundt i alle afdelinger i Vejdirektoratet for at fortælle om arbejdet med verdensmålene og inddrage afdelingerne i udviklingen af nye bæredygtige tiltag.

I hver afdeling blev der lavet en fælles brainstorm ud fra de verdensmål, der blev vurderet til at være mest relevant for dem. Her kunne medarbejderne i afdelingen byde ind med ideer til nye tiltag, se figur 10. Det resulterede i en samlet liste med over 1.100 forslag til bæredygtige tiltag, der alle er koblet til verdensmålene. Nogle af forslagene blev til konkrete aktiviteter i Vejdirektoratets arbejde med verdensmål, og andre er kommet på en liste til fremtidig brug.

Figur 10: Uddrag af Vejdirektoratets ideliste til brug i de enkelte afdelinger

3 SUNDHED OG TRIVSEL			
Delmålene for SUNDHED OG TRIVSEL handler om at: Reducere sygdomme Fremme sundhed og trivsel Reducere tilskadekomne i trafikulykker Reducere sygdomsfremmende forurening i luft-, vand- og jord			
Forslag/tiltag, VD's udrettede arbejde	Forslag/tiltag, VD's interne arbejde	Hvem skal tage initiativ? (afdeling, ledelse, politisk etc)	Tidsperspektiv (kan/bør startes snart eller "på længere sigt")
	Understøt fysisk aktivitet i arbejdsdagen og skab gode psykiske arbejdsmiljøer	Personling, afdeling, HR, ledelse generelt	Fra nu og frem.
9 INDUSTRI, INNOVATION OG INFRASTRUKTUR			
[DET ER TYPISK HER, CO2-REDUKTION KOMMER IND] Delmålene for INDUSTRI, INNOVATION OG INFRASTRUKTUR handler om at: Udvikle og drifte bæredygtig og robust infrastruktur tilgængelig for alle Opgradere infrastrukturen til bæredygtig			
Forslag/tiltag, VD's udrettede arbejde	Forslag/tiltag, VD's interne arbejde	Hvem skal tage initiativ? (afdeling, ledelse, politisk etc)	Tidsperspektiv (kan/bør startes snart eller "på længere sigt")
El-drevet materiel		DT, IND	Længere sigt

1

Kom i gang med at arbejde med bæredygtige mål og verdensmål

2

Kobling af bæredygtige mål og verdensmål til opgaver

3

Her kan bæredygtige mål og verdensmål fremgå

4

Forankring af bæredygtige mål og verdensmål

5

Opfølgning på bæredygtige mål og verdensmål

Sådan kan bæredygtige mål og verdensmål fremgå at styringsdokumenter

For at få implementeret de bæredygtige målsætninger og verdensmål i institutionens strategiske styring, er det vigtigt at få målene ind i de relevante styringsdokumenter. Casene viser eksempler på fire metoder til strategisk styring.

Institutionens strategi og bæredygtighedsstrategi

Verdensmål og bæredygtige målsætninger kan indgå som en integreret del af institutionens samlede strategiske arbejde, hvor de indgår sammen med de øvrige strategiske mål, eller fungerer som en rammesætning for hele strategien.

Verdensmålene og bæredygtige målsætninger kan også fremgå af en særskilt bæredygtighedsstrategi ved siden af institutionens samlede strategi. Bæredygtighedsstrategien kan give indsatsen et særskilt fokus, eller udarbejdes hvis bæredygtighed ikke indgår naturligt i den samlede strategi.

Mål- og resultatplan og handleplan

Verdensmål og bæredygtige målsætninger kan også indgå som konkrete målsætninger i institutionens mål- og resultatplan, rammeaftale eller lignende på lige fod med institutionens øvrige målsætninger. Verdensmål og bæredygtige målsætninger kan fremgå af en handleplan, arbejdsprogram eller lignende, der beskriver mål og aktiviteter gældende for den enkelte enhed.

Gode råd...

- ✓ Lad verdensmål og bæredygtige målsætninger indgå i den eksisterende styring, fx institutionens strategi og mål- og resultatplan
- ✓ Den øverste ledelses ejerskab til verdensmål og bæredygtighed kan sikres ved at det fremgår af de centrale styringsdokumenter
- ✓ En bæredygtighedsstrategi giver indsatsen et særskilt fokus

Institution	Titel	Side
Institutionens strategi		
 De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland	Case 3.1: Bæredygtighed som fokusområde i Fødevarestyrelsens strategi	22
 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri Fødevarestyrelsen	Case 3.2: Verdensmål som bærende element i GEUS' strategi	22
 Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø	Case 3.3: Verdensmål som afsæt for NFA's strategi	23
Bæredygtighedsstrategi		
 BANEDANMARK	Case 3.4: Banedanmarks bæredygtighedsstrategi	24
 UDENRIGSMINISTERIET	Case 3.5: Udenrigsministeriets bæredygtighedsstrategi	24
Mål- og resultatplan		
 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri Fødevarestyrelsen	Case 3.6: Fødevarestyrelsens mål- og resultatplan	25
 Arbejdstilsynet	Case 3.7: Arbejdstilsynet mål- og resultatplan	25
Handleplan		
 UDENRIGSMINISTERIET	Case 3.8: Udenrigsministeriets handleplan	26

Procestrin 3: Institutionens strategi

Case 3.1: Bæredygtighed som fokusområde i Fødevarerstyrelsens strategi

I Fødevarerstyrelsens strategi for 2020-2023 er 'bæredygtig fødevareklynge' centralt placeret i forhold til de øvrige fire hovedindsatsområder, se figur 11. Verdensmålene er nævnt i strategien under indsatsen 'bæredygtig fødevareklynge'.

De har ikke udvalgt specifikke verdensmål for denne strategiperiode, men overvejer det fremadrettet. Fødevarerstyrelsens indsats i forhold til verdensmålene sker via fokus på øget ressourceeffektivitet, bæredygtige foderkilder, sundere mad og et reduceret madspild i alle led.

Fødevarerstyrelsen har valgt det centrale fokus på bæredygtighed, som følge af deres strategiproces, samt en omverdens- og interessentanalyse. Herudover tager en del af målsætningerne udgangspunkt i politisk aftaler.

Figur 11: Uddrag fra Fødevarerstyrelsens strategi

Case 3.2: Verdensmål som bærende element i GEUS' strategi

GEUS har i deres strategi for 2020-2023 valgt at tage afsæt i verdensmålene, hvilket er beskrevet i forordet til strategien. Her beskrives i kort form, hvordan de vil arbejde med de fire udvalgte verdensmål i forhold til GEUS' arbejdsområder, se figur 12. Resten af strategien rummer en beskrivelse af otte strategiske temaer, men uden at komme yderligere ind på verdensmålene, der heller ikke fremgår af GEUS' aktuelle mål- og resultatplan.

GEUS har planer om at indarbejde verdensmålene i endnu højere grad i den kommende strategiperiode. GEUS ser det strategiske arbejde med verdensmålene som en modningsproces, hvor der løbende kan komme mere med.

Figur 12: Verdensmålene indgår i GEUS' strategi og understøtter kerneopgaven

Procestrin 3: Institutionens strategi

Case 3.3: Verdensmål som afsæt for NFA's strategi

NFAs institutionsstrategi tager direkte afsæt i to verdensmålene (nr. 3 og 8), der er bestemt af den nationale arbejdsmiljøstrategi, der ligger oven på NFA's institutionsstrategi. Herunder er der defineret tre strategiske spor: 1) samfundsmæssig aftryk, 2) innovativ forskning, og 3) bæredygtig organisation, som er yderligere brudt ned i to underliggende strategier og en række forskningsprogrammer.

Verdensmålene fungerer som en overligger til NFA's arbejde, og er ikke yderligere beskrevet i institutionsstrategien eller mål- og resultatplanen. Målene realiseres indirekte af NFA's kerneopgave, som er forskningsprogrammer vedrørende arbejdsmiljø, se figur 13, samt deres interne drift, hvilket primært vedrører reduktion af klimabelastning og planen om at kunne udarbejde et klimaregnskab, der skal danne grundlag for løbende forbedringer.

Figur 13: Uddrag fra NFA's strategi

Procestrin 3: Bæredygtighedsstrategi

3

Her kan bæredygtige mål og verdensmål fremgå

Case 3.4: Banedanmarks bæredygtighedsstrategi

Banedanmark har valgt at beskrive deres bæredygtige målsætninger i en bæredygtighedsstrategi med udgangspunkt i fem udvalgte verdensmål. Banedanmarks rolle og ansvar i forhold til det pågældende verdensmål er beskrevet i et selvstændigt kapitel, der samtidig beskriver, hvor Banedanmark aktuelt er i forhold til målet. Bæredygtighedsstrategien beskriver desuden, hvilke initiativer der understøtter det pågældende verdensmål, se figur 14.

Afslutningsvist beskriver og uddyber bæredygtighedsstrategien i alt 14 initiativer med overordnet projektbeskrivelse, projektgrundlag, miljømæssige effekter samt økonomi og finansiering for hvert enkelt af de 14 initiativer under bæredygtighedsstrategien.

Case 3.5: Udenrigsministeriets bæredygtighedsstrategi

Udenrigsministeriet har udarbejdet en bæredygtighedsstrategi for 2019-2024, som vedrørende tre overordnede fokusområder: 1) miljø og CO², 2) grønne indkøb og forbrug og 3) diversitet og trivsel. Bæredygtighedsstrategien fokuserer på de områder, hvor der kan skabes størst effekt, og er efterfølgende koblet til verdensmålene, der dog har inspireret arbejdet med bæredygtighed fra start.

Indsatserne i bæredygtighedsstrategien er delt mellem hhv. Udenrigsministeriet i København og udlandet. I København handler strategien om den interne drift, fx energibesparelser og mindre kødforbrug. I udlandet handler den om de 20 'klimafrontposter', som er udvalgte repræsentationer, der bl.a. udbreder danske erfaringer med grøn omstilling og fremme af grøn teknologi, og som arbejder for brug af vedvarende energi, køb af lokalproducerede varer mv. i repræsentationens interne drift.

Figur 14: Eksempel fra Banedanmarks bæredygtighedsstrategi:

Banedanmarks målsætning om Infrastruktur, der understøtter bæredygtige transportformer, bidrager til FN's verdensmål 9:
Bygge robust infrastruktur, fremme inklusiv og bæredygtig industrialisering og understøtte innovation.

Vores rolle og ansvar

Banedanmarks rolle i det samlede transportsystem er at stille en robust og bæredygtig infrastruktur til rådighed, der sikrer sammenhængskraft i Danmark, og som er med til at fremme grøn omstilling i samfundet.

Banedanmarks rolle er dermed at understøtte et bæredygtigt transportprodukt herunder transport af passagerer og gods i klimavenlige tog, som led i den samlede værdikæde indenfor jernbanen. Desuden skal Banedanmark anvende grøn teknologi og være på forkant med at anvende nye løsninger, som fremmer den grønne omstilling.

På samme tid skal vi blive mere bæredygtige i vores måde at drive og forvalte jernbanen, hvor vi i langt højere grad end tidligere skal anvende grønne teknologier, købe mere grønt ind og fremme bæredygtige udførelsesmetoder i samarbejde med vores kunder og leverandører. På den måde er vi med til at tage ansvar for at skabe en grøn jernbane, fremme et marked for grønnere produkter og teknologier, som samtidig vil styrke jernbanens grønne omstilling.

Initiativer, der understøtter infrastruktur og bæredygtige transportformer

Målet om en infrastruktur, der understøtter bæredygtige transportformer, understøttes af følgende programmer og projekter:

Initiativ 2.1 Markedsorientering, Standardisering og Interoperabilitet

Udvikling af normer i retning af fælleseuropæiske standarder giver adgang til konkurrerende markeder og harmoniserede processer og dermed billigere jernbane. Projektet har ikke et økonomisk budget allokert til bæredygtighed, da projektet udvikles og driftes i sameksistens med den øvrige forretning.

Initiativ 2.2 Elektrificeringsprogrammet

Understøtter eldrift på det danske jernbanenet. Programmet finansieres af Lov om elektrificering, som blev vedtaget 21. maj 2013.

Procestrin 3: Mål- og resultatplan

Case 3.6: Fødevarestyrelsens mål- og resultatplan

Fødevarestyrelsen har implementeret deres bæredygtige målsætninger som en del af mål- og resultatplanen. I 2021 havde Fødevarestyrelsen to mål, der knyttede sig til arbejdet med bæredygtighed, hhv. et mål for den interne drift og et mål relateret til deres kerneopgave. Målet for den interne drift handlede om grøn institutionsdrift og målet for kerneopgaven handlede om lancering af de nye klimavenlige kostråd. For hvert af målene i mål- og resultatplanen er der opstillet delmål samt indikatorer (metode) for opfyldelse af hvert delmål, se figur 15.

Figur 15: Uddrag af Fødevarestyrelsens mål- og resultatplan for 2021

Mål 2	Lancering af 'De Officielle Kostråd – godt for sundhed og klima'
Mål	I 2020 udarbejdede Fødevarestyrelsen nye Kostråd, der forener rådgivningen om at spise sundt med rådgivningen om at spise klimavenligt. Målet for 2021 er at udbrede kendskabet til de nye kostråd via en kampagneindsats samt udvikle nye værktøjer til det professionelle segment, som understøtter mad og måltider med fokus på sundhed og klima. Der opstilles følgende delmål: <ul style="list-style-type: none"> 2.1 Udarbejdelse af nye anbefalinger/guidelines til de professionelle køkkener dvs. daginstitutioner, skoler, uddannelsesinstitutioner og arbejdspladser. 2.2 Der skal ske en stigning i kendskabet til kostråd, således at danskerne har et større kendskab til Fødevarestyrelsens Kostråd. Mål for stigning afhænger af baseline: <ul style="list-style-type: none"> Hvis mindre end 25% af befolkningen har kendskab eller virkelig godt kendskab til mindst tre af kostrådene er målet en stigning på 10% Hvis 25-50% af befolkningen har kendskab eller virkelig godt kendskab til mindst tre af kostrådene er målet en stigning på 7% Hvis mere end 50% af befolkningen har kendskab eller virkelig godt kendskab til mindst tre af kostrådene er målet en stigning på 5%

Case 3.7: Arbejdstilsynets mål- og resultatplan

Arbejdstilsynet havde i 2021 et mål om bæredygtighed i deres mål- og resultatplan. Målet vedrører den interne drift og handlede dels om mål for indkøb af miljøvenlig biler, dels om udarbejdelsen af et grønt regnskab.

For hvert af delmålene er der opstillet krav for målopfyldelse og disse afrapporteres i Arbejdstilsynets årsrapport, se figur 16.

Figur 16: Uddrag af Arbejdstilsynets mål- og resultatplan for 2021

Mål 6	Bæredygtighed	Vægt: 5 pct.
Mål	Målet er fuldt opfyldt a) hvis AT har gennemført indkøb af mindst 8 miljøvenlige biler i 2021 b) hvis AT udarbejder et oplæg om rammerne for etablering af et fremtidigt grønt regnskab på AT's område, som forelægges departementet 1. september 2021.	
Metode	<p>Ad mål a) Målet vægter 3 point. Bestanden af AT's tjenestebiler vil løbende blive udskiftet med miljøvenlige biler med henblik på at understøtte den grønne omstilling. Der fokuseres på at udskifte de ældste køretøjer, som er dyrest i drift, først.</p> <p>Målopfyldelsen graderes på følgende måde:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 point når der er indkøbt 4 miljøvenlige biler 2 point når der er indkøbt 6 miljøvenlige biler 3 point når der er indkøbt 8 miljøvenlige biler <p>Ad mål b) Målet vægter 2 point. AT udarbejder et oplæg om rammerne for etablering af et fremtidigt grønt regnskab på AT's område, som forelægges departementet den 1. september 2021. Departementet vurderer målopfyldelsen på baggrund af forelæggelsen.</p>	

Procestrin 3: Handleplan/arbejdsprogram

Case 3.8: Udenrigsministeriets handleplan

Udenrigsministeriet arbejder med at implementere deres bæredygtige målsætninger gennem interne handlingsplaner. Hvert år udarbejder Udenrigsministeriet i København og udvalgte repræsentationer i udlandet en handlingsplan med initiativer, der understøtter implementeringen af bæredygtighedsstrategien.

I handlingsplanen beskrives alle bæredygtighedstiltag for det kommende år fordelt på de tre overordnede indsatsområder. For hvert tiltag sættes der et ansvarligt kontor på arbejdet, og der kobles indikatorer på de initiativer, hvor der er muligt at måle på resultaterne af indsatserne, se figur 17. Tiltagene kan fx være mål for reduktion af energiforbruget i bygningerne, mål for udskiftning af bilflåden, affaldssortering mv.

Figur 17: Uddrag af Udenrigsministeriets skabelon til handleplan for bæredygtighedstiltag

sustainability action plan						
Action plan 20XX (with examples)						
achievement	We want to	Focus area	activity	SDG	DEADLINE	Lead unit
Vision [Insert overall vision Example: xx]	[insert description of your goal Example: ACHIEVE MORE SUSTAINABLE ORGANISATION]	[insert description of area Example: Build sustainability Partnership s e.g.]	0.1 [Example: Public partnerships] [Example: Continue to actively participate and facilitate knowledge sharing]	[insert relevant SDG]	[insert deadline]	[insert lead unit]
			0.2 [Example : Inspirational catalogue/best practices] [Example : Provide departments with list of ideas for reducing CO2 footprint in the office]			
			0.3 [Insert title of activity] [Insert short description of activity]			
achievement	We want to	Focus area	activity	SDG	DEADLINE	Lead unit
Ambition 1. [Insert your first ambition. Example: Significantly reduce carbon footprint]	[insert description of your goal Example: LIVE SUSTAINABLY]	[Example: Carbon Footprint]	1.1[Example: Monitor CO2] [Insert short description of activity]			
			1.2[Insert title of activity] [...]			
		[Example: Green procurement]	1.3[Example: Share information on green public procurement] [...]			
		[Example: Reduce energy & Water consumption]	1.4[Example: Analyse potential reduction initiatives] Xxxxxx			
		[Example: Increase use of renewable energy]	1.5[Example: Energy audit] Xxxxxx			
			1.6[Example Implementation of photovoltaic projects (solar panels)] Xxxxx			

1

Kom i gang med at arbejde med bæredygtige mål og verdensmål

2

Kobling af bæredygtige mål og verdensmål til opgaver

3

Her kan bæredygtige mål og verdensmål fremgå

4

Forankring af bæredygtige mål og verdensmål

5

Opfølgning på bæredygtige mål og verdensmål

Sådan kan bæredygtige mål og verdensmål forankres

For at få forankret de bæredygtige målsætninger og verdensmål i institutionens kerneopgaver eller internt i organisationen skal organiseringen og kommunikation bruges bevidst. Casene viser eksempler på forskellige metoder til forankring.

Organisering

Arbejdet med bæredygtighed og verdensmål kan organiseres i en tværgående team/projektgruppe, hvis arbejdet går på tværs af enheder og fagligheder. Det kan også forankres i en stabsfunktion, hvis arbejdet skal være en del af den eksisterende organisering og processer, og være tæt på den øverste ledelse.

Kommunikation

Kommunikation om verdensmål og bæredygtighed kan ske mange steder, fx på hjemmeside og intranettet, i interne og eksterne nyhedsbreve, på kontormøder og personaledage, samt i forbindelse med kompetenceudvikling mv.

Gode råd...

- ✓ Organiseringen af arbejdet med verdensmål og bæredygtighed skal passe ind i institutionens struktur, kultur og ressourcer
- ✓ Tværgående forankring af verdensmål og bæredygtige målsætninger kan sikre koordinering og engagement på tværs af organisationen
- ✓ Den øverste ledelse skal være en del af eller tæt på organiseringen af arbejdet med verdensmål og bæredygtighed
- ✓ Kommunikation og formidling af verdensmål og bæredygtige målsætninger er afgørende for medarbejdernes ejerskab til verdensmålene
- ✓ Kampagner eller lignende om bæredygtighedstiltag kan bruges til at ændre medarbejdernes adfærd

Institution	Titel	Side
Organisering		
 UDENRIGSMINISTERIET	Case 4.1: Tværgående forankring og styregruppe i Udenrigsministeriet	28
 Vejdirektoratet	Case 4.2: Tværgående taskforce i Vejdirektoratet	28
 Arbejdstilsynet	Case 4.3: Koordination fra økonomi- og styringskontor i Arbejdstilsynet	29
 Miljøministeriet Miljøstyrelsen	Case 4.4: Styring fra direktions- og kommunikationsenhed i Miljøstyrelsen	29
Kommunikation		
 UDENRIGSMINISTERIET	Case 4.5: Intern kommunikation i Udenrigsministeriet	30
 Vejdirektoratet	Case 4.6: Intern og eksternt kommunikation i Vejdirektoratet	30
 Arbejdstilsynet	Case 4.7: Intern kommunikation i Arbejdstilsynet	31
 Miljøministeriet Miljøstyrelsen	Case 4.8: Ekstern kommunikation i Miljøstyrelsen	31

Procestrin 4: Organisering

4

Forankring af bæredygtige
mål og verdensmål

Case 4.1: Tværgående forankring og styregruppe i Udenrigsministeriet

Udenrigsministeriet har organiseret implementeringen af bæredygtighedsstrategien i en tværgående projektgruppe i Udenrigsministeriet i København. Projektgruppen går på tværs af syv kontorer og har en styregruppe, som består af kontorchefer fra de syv kontorer og medlemmer af direktionen. Et af direktionsmedlemmerne er projektejer og det er også direktionen, der vedtager større beslutninger på indstilling fra styregruppen. Projektgruppen mødes hver 2. uge, hvor der er fokus på fremdrift på de bæredygtige tiltag.

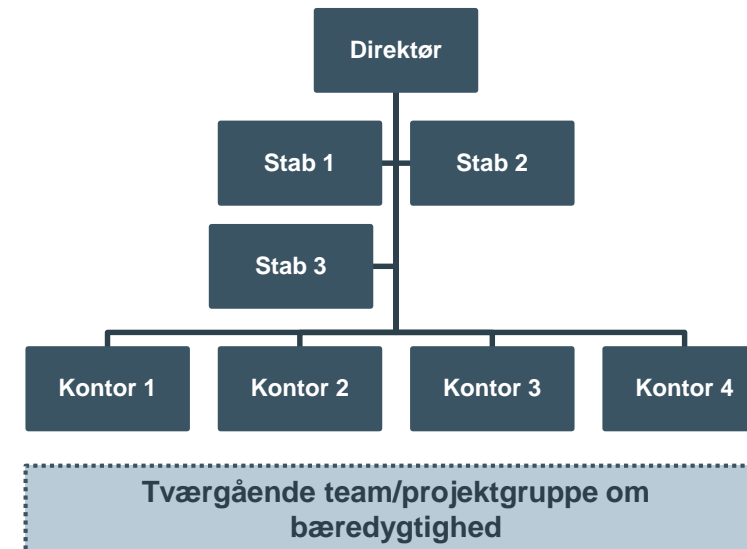
Udenrigsministeriet har udnævnt 20 repræsentationer i udlandet til klimafrontposter, der ud over de syv enheder i København har et særligt ansvar for implementering af bæredygtighedsstrategien. Alle repræsentationer, herunder klimafrontposterne, kan søge tilskud til særlige bæredygtighedstiltag gennem en grøn pulje, som vurderes fra Udenrigsministeriet i København.

Case 4.2: Tværgående taskforce i Vejdirektoratet

Vejdirektoratet har forankret arbejdet med verdensmålene i en tværgående taskforce, der går på tværs af enheder, hvilket er med til at sikre koordinering og fremdrift i forhold til det overordnede projekt om verdensmål og grøn omstilling i hele organisationen.

Taskforcen er ansvarlig for koordinering og opfølgning på fremdrift på projekter på tværs af Vejdirektoratet. Taskforcen administrerer projekter og mål ved hjælp af en liste med igangsatte, fremtidige og potentielle mål. Den brede forankring i organisationen bidrager til, at indsatsen for bæredygtighed er kommet bredt ud i hele Vejdirektoratet, og har en god føling med, hvad der sker på de forskellige projekter og mål.

Figur 18: Eksempel på tværgående forankring

Procestrin 4: Organisering

4

Forankring af bæredygtige
mål og verdensmål

Case 4.3: Koordination fra økonomi- og styringskontor i Arbejdstilsynet

I Arbejdstilsynet er koordineringen af bæredygtige initiativer forankret i Kontoret for Økonomi og Styring, der har det overordnede ansvar for Arbejdstilsynets økonomi og i øvrigt understøtter direktionen styringsopgaver, fx rapportering.

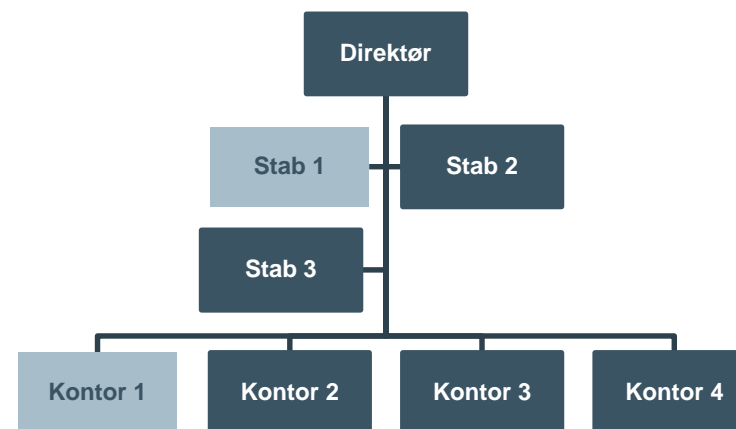
Arbejdstilsynet har i dag tre medarbejdere i økonomi- og styringskontoret, der har bæredygtighedstiltag som en del af deres opgaver, hvilket er godt for sparring på opgaven og gør den mindre sårbar. De står for at inspirere og rådgive de faglige enheder i arbejdet med bæredygtige tiltag. Arbejdstilsynets serviceenhed er tilknyttet økonomi- og styringskontoret, hvilket har været en fordel i forhold til implementeringen af de bæredygtighedsinitiativer, der relaterer sig til intern drift, fx affaldssortering og kantinedrift. Fremadrettet overvejes en tværgående organisering af bæredygtighedsarbejdet for øget forankring.

Case 4.4: Styring fra direktions- og kommunikationsenhed i Miljøstyrelsen

I Miljøstyrelsen har topledelsesforankring været afgørende for fremdrift og resultater. Den overordnede opgave med koordinering af arbejdet med verdensmålene er placeret i direktions- og kommunikationsenheden. Placeringen af opgaven i en stabsfunktion, der er tæt på ledelsen, og som arbejder med både intern og ekstern kommunikation har dels betydet, at de har haft et godt overblik over styrelsens opgaver, dels nemt har kunnet organisere arbejdet med formidlingen af styrelsens arbejde med verdensmålene internt og eksternt på styrelsens hjemmeside.

Enheden har stået for projektplaner og skabeloner til de øvrige enheders arbejde med verdensmål. Driften af de interne, fastsatte mål i Miljøstyrelsen i relation til verdensmålene er placeret i Miljøstyrelsens serviceenhed.

Figur 19: Eksempel på organisering i stab eller fagkontor

Procestrin 4: Kommunikation

4

Forankring af bæredygtige mål og verdensmål

Case 4.5: Intern kommunikation i Udenrigsministeriet

Siden arbejdet med "A sustainable Ministry of Foreign Affairs" begyndte, har den interne kommunikation været en integreret del af projektet. Målene for kommunikationen er at skabe kendskab til bæredygtighedsstrategiens ambitioner og forståelse og engagement blandt Udenrigsministeriets ca. 2800 medarbejdere i København og på de ca. 100 ambassader, generalkonsulater mm. Kommunikationen inspirerer og mobiliserer til konkrete handlinger og adfærsændringer.

Udenrigsministeriet har på deres intranet skabt et univers under overskriften "Sustainable MFA", hvor der jævnligt lægges historier op om, hvad udvalgte ambassader – de såkaldte "klimafrontposter" – gør for at blive mere bæredygtige, fx installerer solceller på ambassaden eller dyrker grøntsager på taget. En gang om året uddeles "Sustainability award" til en klimafrontpost, der har gjort en særlig indsats, se figur 20.

Sustainable MFA har sin egen visuelle identitet, og forankringen af projektet i Udenrigsministeriets ledelse betyder bla., at aktiviteter forbundet med projektet omtales i den ugentlige nyhedsvideo på deres intranet.

Figur 20: Eksempel på Udenrigsministeriets interne kommunikation

Case 4.6: Intern og ekstern kommunikation i Vejdirektoratet

Vejdirektoratets interne formidling af arbejdet med verdensmålene sker gennem løbende nyheder på deres intranet med eksempler på aktuelle projekter, der vedrører bæredygtighed. Derudover har verdensmålene været et emne på en række dialogmøder, der blev afholdt i alle afdelinger og områder, og Vejdirektoratets arbejde med verdensmålene indgår som en del af onboarding af nye medarbejdere. Verdensmålene bliver også formidlet på Vejdirektoratets projektlederuddannelse, så målene bliver forankret som et element i samtlige projekter. Den store inddragelse af medarbejderne på tværs af organisationen ift. input til bæredygtighedstiltag, har bidraget til forankringen af verdensmålene.

Derudover har Vejdirektoratet lavet en temaside på deres hjemmeside, der formidler, hvordan de 11 udvalgte verdensmål hænger sammen med deres arbejdsopgaver, se figur 21.

Figur 21: Vejdirektoratets kommunikation af bæredygtighed på intranet

Vi fokuserer på bæredygtighed, hvor det giver størst effekt

Indsats:

- Vi prioriterer at reducere vejens CO₂-udslip og klimabelastning
- Vi fokuserer på at øge tilgængeligheden til alternative brændstoffer langs statsvejene
- Vi reducerer trafikstøj og forbrug af råstoffer
- Vi forbedrer biodiversitet og trafikikkerhed
- Vi arbejder for at skabe bedre arbejdssikkerhed samt sikre ordentlige løn- og arbejdsforhold i alle vores leverancer
- Vi udarbejder fælles metoder og referencerammer for bæredygtighed
- Vi indarbejder bæredygtige løsninger i vores opgaver og understøtter, at de indgår i beslutningsgrundlag

Hjælp os med input

I Vejdirektoratet arbejder vi med en række udvalgte delmål fra FNs verdensmål, hvor vi vurderer, at vi har eller kan have en rolle (større som mindre).

For at kunne bidrage til regeringens handlingsplan har vi også brug for din viden og dine ideer som medarbejder.

Nedenfor kan du se ikonerne for 11 udvalgte verdensmål. Klikker du på et af dem, kommer du ind på en side, der fortæller, hvordan vi arbejder med delmålene.

På siden har du mulighed for at stille spørgsmål og komme med input via kommentarfeltet. Hver side har tilknyttet en redaktør som vil tage hånd om dit input.

Helga Theil Thomsen fortæller...

Tine Lund Jensen
Områdschef

CO₂ reduktion

Vejdirektoratet ønsker at være en aktiv spiller i den grønne omstilling. Derfor bliver der sat ekstra fokus på de områder i planlægnings-, anlægs- og drift- og vedligeholdelsesfasen, hvor CO₂-udledningen kan reduceres:

- Når vi planlægger - så vi tager højde for klimabelastningen i hele infrastrukturprojektets liv.
- Når vi bygger, driver og vedligeholder -

Procestrin 4: Kommunikation

4

Forankring af bæredygtige
mål og verdensmål

Case 4.7: Intern kommunikation i Arbejdstilsynet

I Arbejdstilsynet har de arbejdet med at formidle bæredygtighedstiltag via en 'bæredygtighedsstaffet', der har gået på runde i hele Beskæftigelsesministeriets koncern. Her fortæller de om aktuelle tiltag og har bl.a. formidlet om indkøb af elbiler og ideer til affaldssortering, se figur 22.

Stafetten skaber opmærksomhed og er til inspiration og motivation for medarbejderne. Den har dannet grundlag for oprettelse af et internt netværk i Beskæftigelsesministeriets koncern for sparring om bæredygtige tiltag.

I økonomi- og styringskontoret, der har ansvar for arbejdet med bæredygtighed i Arbejdstilsynet, har de en postkasse, som bliver brugt af medarbejderne til at indsende ideer og forslag til nye bæredygtige tiltag. Arbejdstilsynet planlægger at lave en side på intranettet med fokus på bæredygtighed.

Figur 22: Uddrag af intern bæredygtighedsstaffet i Arbejdstilsynet

Kære alle

Jeg synes det er vigtigt, at vi som offentlig myndighed har blik for, hvordan vi selv kan bidrage til den grønne dagsorden. Så mange tak for stafetten, som jeg griber med glæde, jeg er nemlig glad for de tiltag, der allerede er iværksat i AT og som jeg siger lidt om her i Nyhedsbrevet. Jeg vil samtidigt opfordre alle til at komme med forslag til nye tiltag, så vi sammen kan videreudvikle en grønnere hverdag og være med til at sætte den grønne omstilling i et endnu højere gear.

Case 4.8: Ekstern kommunikation i Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen har valgt at formidle deres arbejde med bæredygtighed og FN's Verdensmål eksternt på en temaside på deres hjemmeside. Her formidles de verdensmål, som Miljøstyrelsen arbejder med, og hvordan de kobler sig til styrelsens arbejdsområder. For hvert område er der lavet en underside, der formidler arbejdet med verdensmålene i dybden, fx ift. arbejdet med hav- og vandmiljø, kemikalieområdet og styrelsens internationale samarbejde. Hver underside har eksempler på konkrete aktiviteter, der bidrager til realiseringen af verdensmålene.

Implementeringen af verdensmålene i Miljøstyrelsen har i høj grad været et kommunikationsprojekt, hvor alle kontorer har bidraget med input ift. deres arbejdsområde. Temasiden og de konkrete undersider har skabt en fælles referenceramme og ejerskab til verdensmålene på tværs af styrelsen, se figur 23.

Figur 23: Miljøstyrelsens temahjemmeside om bæredygtighed og verdensmål

1

Kom i gang med at arbejde med bæredygtige mål og verdensmål

2

Kobling af bæredygtige mål og verdensmål til opgaver

3

Her kan bæredygtige mål og verdensmål fremgå

4

Forankring af bæredygtige mål og verdensmål

5

Opfølgning på bæredygtige mål og verdensmål

Sådan kan man følge op på bæredygtige mål og verdensmål

Opfølgning på mål og resultater i forhold til de bæredygtige målsætninger og verdensmål er vigtig for at sikre fremdrift i aktiviteterne. Casene viser eksempler på forskellige metoder til opfølgning.

Opfølgning på arbejdet med arbejdet med bæredygtighed og verdensmålene kan ske på forskellige måder med hensyn til formål, format og hyppighed, og afspejler i en vist omfang styringen af bæredygtige mål og aktiviteter, som institutionen har valgt, både i forhold til organisering og brug af styringsdokumenter.

I institutioner, hvor opfølgningen er en integreret i institutionens strategi, mål- og resultatplan mv., bliver opfølgningen en del af processerne herfor, og indgår fx også i institutionens årsrapport. Hvis arbejdet med verdensmål og bæredygtighed er særkilt forankret, fx en tværgående projektgruppe med egne processer og dokumenter, sker opfølgningen i en mere særskilt status- og projektrapportering.

Læring er en vigtig del af opfølgningen på mål og aktiviteter for alle typer af opgaver, og er værdifuld for både igangværende og kommende opgaver.

Gode råd...

- ✓ Tænk rapporteringen på bæredygtighed ind i den eksisterende opfølgning på, fx mål- og resultatplanen eller i institutionens årsrapport
- ✓ Del rapporteringen på aktiviteter med hele institutionen eller hele ministeriets koncern, så det kan inspirere til nye initiativer andre steder
- ✓ Hvis det er svært at måle på effekten af en bæredygtig indsats, kan det være nødvendigt at have indikatorer, der måler indirekte på aktiviteten
- ✓ Offentliggør resultaterne eller fremdriften på de bæredygtige tiltag, fx på jeres hjemmeside, så andre institutioner kan blive inspireret i deres arbejde

Institution	Titel	Side
Opfølgning		
 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri Fødevarestyrelsen	Case 5.1: Kvartalsvis opfølgning på mål- og resultatplan i Fødevarestyrelsen	33
 Arbejdstilsynet	Case 5.2: Opfølgning på bæredygtige mål i årsrapport i Arbejdstilsynet	33
 BANEDANMARK	Case 5.3: Kvartalsvis opfølgning på bæredygtighedsstrategien i Banedanmark	34
 UDENRIGSMINISTERIET	Case 5.4: Opfølgning på handleplaner i Udenrigsministeriet	35
 Vejdirektoratet	Case 5.5: Samlet status til direktionen i Vejdirektoratet	35

Procestrin 5: Opfølgning

Case 5.1: Kvartalsvis opfølgning på mål- og resultatplan i Fødevarestyrelsen

Fødevarestyrelsen rapporterer kvartalsvist på mål vedrørende bæredygtighed i mål- og resultatplanen til Fødevareministeriets departement, se figur 24. Rapporteringen sker som en del af den samlede opfølgning på styrelsens mål- og resultatplan.

Målene er aktivitetsmål, hvor der i rapporteringen, fx konstateres at arbejdet med en konkret opgave er gået i gang. Fødevarestyrelsen har tidligere arbejdet med effektmål på bæredygtighedsinitiativer, fx vedrørende madspild, men det er svært at måle på effekten af indsatsen. Metoden til opfølgning på mål, hvor man fx søger at reducere madspild, bliver en opfølgning på de aktiviteter, der skal mindske madspild. Man har på samme måde valgt at følge op på indsatsen ift. klimavenlige kostråd, ved at følge op på borgernes kendskab til rådene, og ikke om de faktisk har ændret deres adfærd.

Figur 24: Fødevarestyrelsens opfølgning på mål- og resultatplanen

5	Initiativer til fremme af bæredygtig fødevarerproduktion	5.1 Fødevarestyrelsen skal i 2022 aktivt bidrage til udvikling og implementering af initiativer inden for reduktion af madspild og fødevarerstab.	Fødevarestyrelsen har i juni 2022 udarbejdet nye strategiske pejlemærker for madspildsarbejdet i styrelsen og har i forlængelse heraf nedsat en styregruppe, der skal sikre den videre styring og implementering af igangværende og nye initiativer til reduktion af fødevarerstab og madspild. Styregruppen holder første møde ultimo juni 2022.	●
		5.2 Fødevarestyrelsen skal i 2022 udvikle forslag til minimumskriterier for bæredygtige indkøb af fødevarer i det offentlige.	Fødevarestyrelsen har i maj 2022 afleveret en intern rapport til DEP med anbefalinger til minimumskriterier for bæredygtige indkøb af fødevarer. Minimumskriterierne er på baggrund af møde i Regeringens økonomiudvalg (maj 2022) ikke som håbet inkluderet i ØA23 mellem stat, kommuner og regioner. DEP arbejder videre med muligheder ift. implementering på statsligt niveau.	●

Case 5.2: Opfølgning på bæredygtige mål i årsrapport i Arbejdstilsynet

Arbejdstilsynet udarbejder ikke en samlet rapportering på deres bæredygtige initiativer, men følger op på målene i deres mål- og resultatplan i årsrapporten, se figur 25.

Som en del af Arbejdstilsynets bæredygtige målsætninger for 2021, skulle de dels indkøbe otte miljøvenlige biler og udarbejde et oplæg til et grønt regnskab til deres departement, som fremadrettet vil blive en del af afrapporteringen på bæredygtige målsætninger i forhold til grønne tiltag. Begge mål for 2021 var således 100% opfyldt.

Figur 25: Uddrag af Arbejdstilsynets årsrapport, 2021

Administrative interne resultatmål		
Mål 6: Bæredygtighed (vægt: 5 pct.)	Målet er opfyldt.	100 pct.
Målet er fuldt opfyldt a) hvis AT har gennemført indkøb af mindst 8 miljøvenlige biler i 2021 (3 point) b) hvis AT udarbejder et oplæg om rammerne for etablering af et fremtidigt grønt regnskab på AT's område, som forelægges departementet 1. september 2021 (2 point).	a) AT har i 2021 købt 8 nye miljøvenlige biler, som erstatter 8 ældre biler, der kørte på fossile brændstoffer. (3 ud af 3 mulige point) b) Rammen for etablering af et grønt regnskab er forelagt departementet inden den 1. september 2021. (2 ud af 2 mulige point)	

Procestrin 5: Opfølgning

Case 5.3: Kvartalsvis opfølgning på bæredygtighedsstrategien i Banedanmark

Banedanmark afrapporterer hvert kvartal til direktionen på alle de aktiviteter, der er en del af deres bæredygtighedsstrategi. Rapporteringen består af en rød-gul-grøn-status på henholdsvis fremdrift og ressourcer for aktiviteterne, og er inddelt efter de fem verdensmål, som Banedanmark arbejder med. For hver aktivitet er der en angivelse af ansvarlig division, samt en tekst der giver en aktuel status på aktiviteten og forklarer fremdriften herpå, se figur 26.

Derudover offentliggør Banedanmark hvert år et grønt regnskab, som de på sigt gerne vil koble til deres bæredygtighedsstrategi. Det grønne regnskab er allerede koblet til Banedanmarks klimaplan, men ser det som en fordel at verdensmål og bæredygtighedsstrategien også kobles til den, så offentligheden i højere grad kan følge Banedanmarks indsats i forhold til bæredygtighed.

Figur 26: Uddrag af Banedanmarks rapportering på bæredygtighedsstrategien

BANEDANMARK BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGI STATUSRAPPORTERING JUNI 2022

11 BÆREDYGTIGE DYR OG LOKALSAMFUNN

3. Minimere støj og luftforurening og sikre godt naboskab

Initiativ nr.	Delinitiativets navn	Ansvarlig division	Fremdriftsstatus	Fremdrifts-status	Ressource-status
3.1	EU støjkortlægning og støjhandlingsplan	Infrastruktur	Kortlægning af de større jernbaner (> 30.000 togpassager) med EU-CNOSOS pågår. Landsdækkende kortlægning med Nord2000 vil pågå i 2023. Støjhandlingsplanen, skal udarbejdes i 2024, men udfordringen er, at de opdaterede kildestyrker ikke kan indgå som beregningsgrundlag (i NORD2000 model), hvis de ikke er frigivet inden (afhængighed til initiativ 3.2 og 3.3). Alternativt anvendes gamle kildestyrker, som giver højere støjbelastningstal.		
3.2	Tilstandsbaseret skinnerefræsning	Infrastruktur	Infrastruktur skal lave en samlet plan for hvordan vi anvender ruhedsmålinger i sporvedligehold. Implementering af Initiativet er en forudsætning for realisering af initiativ 3.1 og 3.3. Det skyldes, at Miljøstyrelsen kun vil frigive de nye kildestyrker, når BDK kan dokumentere at vi har velvedligeholdte skinner med lavt støjniveau, hvilket kan ske ved at implementere vedligeholdelsesstrategien, baseret på anvendelse af ruhedsmålinger. Problematikken analyseres ifm. Støjanalysen.		

Procestrin 5: Opfølgning

5

Opfølgning på bæredygtige mål og verdensmål

Case 5.4: Opfølgning på handleplaner i Udenrigsministeriet

Udenrigsministeriets repræsentationer i udlandet følger hvert år op på deres bæredygtige indsatser i en skabelon, der er tilpasset den handleplan, som de også udarbejder hvert år. Skabelonen indeholder en boks til beskrivelse af hvert tiltag, der er gennemført det seneste år, og fungerer samtidig som en logning af tidligere års indsatser. Logningen på flere års indsatser er en påmindelse om tidligere resultater, da det er vigtigt at huske at fejre sine successer, se figur 27.

Hvert halvår udarbejder projektgruppen for bæredygtighedsstrategien en status på bæredygtighedsindsatserne til styregruppe og direktion, og en samlet rapportering på alle indsatser hvert år, hvori der også indgår data på indikatorer for opfyldelsen af målene, hvis muligt. Aktuelt er det muligt at rapportere kvantitativt på indikatorer for, affaldssortering, mindsket kød- og energiforbrug mv.

Figur 27: Udenrigsministeriets skabelon til opgørelse af resultater ift. bæredygtighed

The image shows a template for reporting sustainability achievements. At the top, it says "Our sustainability achievements" with a placeholder "[Insert name of mission]". Below this is a paragraph of instructions: "[This section is intended as an activity log to display your achievements in past years. Foremost to ensure that you recall past successes and remember to celebrate your efforts. Secondly, the historic backdrop serves as an inspiration to other missions. Please delete this text and replace it with your own text that elaborates on your achievements]". At the bottom, there are two columns for listing initiatives, each with a header "[Insert initiative]" and a row for "[YEAR]: [Description]".

Case 5.5: Samlet status til direktionen i Vejdirektoratet

Vejdirektoratet har ingen fast rapportering på deres bæredygtighedstiltag, men har én gang udarbejdet et samlet statusnotat til direktionen på alle afsluttede og i gangværende bæredygtighedstiltag. Notatet består af en kort skriftlig/kvalitativ rapport med aktuel status og fremdrift på aktiviteterne, se figur 28.

Vejdirektoratet arbejder på at formulere mål, der både kan måles meningsfyldt og så konkret som muligt. Målet skal gerne medvirke til at aktiviteten skaber den ønskede effekt, hvilket kan være svært at måle (kvantitativt). De arbejder bl.a. på rapportering af CO²-udslip, og er fx begyndt at stille krav til CO²-aftrykket af leverandørernes maskiner ifbm. anlægsprojekter. Vejdirektoratet har fået udviklet og offentliggjort et beregningsværktøj, InfraLCA, som nu ejes sammen med Banedanmark, der kan beregne CO²-aftrykket fra konkrete projekter i både planlægnings- og anlægsfaserne.

Figur 28: Uddrag af statusnotat om bæredygtighedstiltag til Vejdirektoratets direktion

Generelt – tværgående – bæredygtighed		
Indsatser 2019 til medio 2021	Status	Forankret
<i>HP21-mål Bæredygtighed i Vejdirektoratet</i> Har som planlagt gennemført dialogmøder og idégenerering med stort set hele VD. Understøttes løbende af KOM med kommunikationsplan for bæredygtighed. Næste skridt er indeværende leverance og en leverance i 4. kvartal om muligheder for at sætte konkrete målsætninger på de enkelte temaer indenfor bæredygtighed.	Fortsætter året ud.	TPD-PA
Forslag til indsatser frem mod 2023	Status	Forankret
<i>Kommunikation om bæredygtighed</i> Udarbejdelse af strategisk kom-plan for de vigtigste CO ₂ -reducerende tiltag samt tiltag på biodiversitetsområdet. Formålet er fortsat at kommunikere de løbende tiltag	I proces	KOM

5. Generelle råd til implementering af bæredygtige målsætninger

Generelle råd til implementering af bæredygtige målsætninger

- ✓ Verdensmålene har et bredt sigte, og der er mange muligheder for at arbejde med bæredygtighed
- ✓ Vælg de verdensmål, der giver mening i forhold til jeres opgaver og jeres institution
- ✓ Start småt og med de mest oplagte projekter og vær så konkret som muligt
- ✓ Topledelsesforankring er vigtigt for at komme i mål
- ✓ Inddrag medarbejdere og kontorer på tværs af organisation for at sikre forankring
- ✓ Bæredygtighedstiltag internt i organisationen kræver adfærdsændringer
- ✓ Være bevidst om kommunikation af interne tiltag for en vellykket implementeringen
- ✓ Bæredygtighed opleves som en positiv dagsorden af mange medarbejdere
- ✓ Bæredygtighed kan være med til at give opgaverne et nyt perspektiv

6. Litteraturliste

7. Litteraturliste

Institution	Link
 <p>De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland</p>	GEUS' strategi for 2020-2023
 <p>Det Nationale Forskningscenter for Arbejds miljø</p>	NFA's strategi for 2020-2024
 <p>BANEDANMARK</p>	Banedanmarks bæredygtighedsstrategi
 <p>Miljøministeriet Miljøstyrelsen</p>	Miljøstyrelsen temaside om arbejdet med FN's Verdensmål
 <p>Vejdirektoratet</p>	Vejdirektoratets temaside om arbejdet med bæredygtighed
 <p>Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri Fødevarestyrelsen</p>	Fødevarestyrelsens strategi for 2020-2023; Fødevarestyrelsens mål- og resultatplan for 2021
 <p>Arbejdstilsynet</p>	Arbejdstilsynets årsrapport for 2021, Arbejdstilsynets mål- og resultatplan for 2021
 <p>ØKONOMISTYRELSEN</p>	Økonomistyrelsens temaside om implementering af krav om bæredygtige målsætninger Økonomistyrelsens inspirationsmateriale til målformulering med fokus på kerneopgave Økonomistyrelsens generelle råd og vejledning om strategisk styring
 <p>FINANSMINISTERIET</p>	Regeringens handlingsplan for FN's Verdensmål
 <p>FN'S VERDENSMÅL for bæredygtig udvikling</p>	Temaside om FN's Verdensmål

Har du spørgsmål til bæredygtige mål, kan du skrive til Økonomistyrelsen på styring@oes.dk

ISBN 87-7956-725-8

ØKONOMISTYRELSEN